

Fribeløpet i uføretrygden

Impact case forskning

TALL

SOM
FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2026/21

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 15. mai 2026

ISBN 978-82-587-2102-1 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Impact cases blir brukt av mange forskningsinstitusjoner for å synliggjøre hvordan og på hvilken måte forskning får innvirkning på politikk, næringsliv, samfunnsliv, helse og miljø. SSB har som målsetting å levere forskning og analyser som skal være til nytte for forvaltningen, Stortinget, partene i arbeidslivet og allmenheten. For å synliggjøre hvordan og i hvilken grad SSB leverer på dette området, har vi tatt i bruk impact cases basert på aktiviteten i forskningsavdelingen.

I dette notatet beskrives arbeidet med rapporten *Utredning av modeller for kombinasjon av arbeidsinntekt og uføretrygd* som SSB utarbeidet på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024. Arbeidet fulgte opp Stortingets ønske om å vurdere en omlegging av fribeløpet i uføretrygden, og om regelverket for reduksjon av uføretrygd mot arbeidsinntekt var hensiktsmessig utformet. Rapporten ga et faglig grunnlag for den videre offentlige debatten og de politiske beslutningene om ordningen.

Statistisk sentralbyrå, 4. mai 2026

Linda Nøstbakken

Innhold

Fribeløpet i uføretrygden	1
Forord	3
1. Forskningen bak	5
2. Innflytelse i samfunnet	6
3. Referanser som bekrefter relevans og kvalitet	7
3.1. Artikler og rapporter.....	7
3.2. Offentlige dokumenter og høringsnotat.....	7
3.3. Omtale i media	8
3.4. Sosiale medier	9
4. Referanser i teksten	10

1. Forskningen bak

Uføretrygd skal sikre inntekt til personer som helt eller delvis ikke kan være i arbeid som følge av varig nedsatt arbeidsevne. Samtidig kan enkelte uføre ha noe restarbeidsevne. Over 20 prosent av helt uføre er registrert med arbeidsinntekt ved siden av uføretrygden. Arbeidsevnen kan også variere over tid avhengig av helsetilstand. Det er derfor et overordnet mål at ordningen skal legge til rette for og stimulere til yrkesdeltakelse blant uføre som har mulighet til å arbeide noe ved siden av trygden. Dette hensynet må veies opp mot legitimiteten i trygdesystemet. Dersom det blir gunstig å kombinere arbeid og uføretrygd sammenlignet med å stå i arbeid, kan det svekke arbeidslinjen og føre til lavere arbeidsdeltakelse.

Over flere år hadde det pågått en politisk diskusjon om hvordan reglene for kombinasjon av arbeid og uføretrygd burde utformes for å ivareta disse hensynene. I juni 2023 fattet Stortinget derfor et anmodningsvedtak som angikk regelverket for kombinasjon av arbeidsinntekt og uføretrygd. Vedtaket ba regjeringen vurdere om regelverket var hensiktsmessig utformet, og om fribeløpet i uføretrygden burde økes fra 0,4 G og opp til 1 G. Fribeløpet er nivået uføre kan tjene uten at trygden blir redusert. En økning i fribeløpet kunne gjøre det mer lønnsomt for uføre å arbeide ved siden av trygden, og bidra til at uføre fikk bedre råd. Samtidig kunne et høyere fribeløp gjøre det mer lønnsomt å kombinere uføretrygd med deltidsarbeid, og dermed svekke arbeidsdeltakelsen i samfunnet.

I rapporten *Utredning av modeller for kombinasjon av arbeidsinntekt og uføretrygd* (Myhre & Vattø, 2024) undersøkte vi nettopp denne avveiningen. Rapporten ble utarbeidet av SSB på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, og fulgte opp Stortingets ønske om en vurdering av regelverket for reduksjon av uføretrygd mot arbeidsinntekt. Et sentralt spørsmål var om fribeløpet i uføretrygden var hensiktsmessig utformet, eller om det burde økes fra 0,4 G til 1 G. Rapporten bygget på tidligere norsk og internasjonal forskning om hvordan mottakere av uføreytelser responderer på økonomiske insentiver, og særlig på et omfattende doktorgradsarbeid om arbeidstilbudsresponsen i den norske uføreordningen (Myhre, 2021).

Et viktig bidrag i rapporten var å bruke den eksisterende forskningen til å utvikle en mikrosimuleringsmodell¹ som gjorde det mulig å vurdere effekter av konkrete alternativer for avkortning av uføretrygd, herunder virkninger av ulike fribeløp. Rapporten undersøkte også virkningene på skatt og offentlige utgifter. I tillegg ble fordelingseffekter undersøkt, herunder hvilke grupper som ville få gevinstene av et økt fribeløp.

Hovedkonklusjonen i rapporten var at den gjeldende ordningen, med et fribeløp omtrent rundt 0,4 G, balanserte hensynene på en god måte. Rapporten viste at fribeløpet på 0,4 G var viktig for å stimulere til arbeidsdeltakelse blant helt uføre. Samtidig tydet analysene på at en økning utover 0,4 G trolig ville gi begrensede gevinster. Økningen i arbeidsdeltakelse ville være beskjeden, og gevinstene ville i hovedsak tilfalle uføre som allerede hadde arbeidsinntekt ved siden av trygden. Gevinstene ville i svært liten grad tilfalle uføre med svakest økonomi. Rapporten påpekte også at det ville bli mer fordelaktig å ha full uføretrygd sammenliknet med gradert uføretrygd, ettersom full uføretrygd i større grad kunne kombineres med deltidsarbeid. Rapporten pekte også på hvordan regelverket kunne forbedres for å forhindre tilfeller der insentivene til å jobbe ble særlig svake, spesielt i samspelet mellom uføretrygd og barnetillegg.

¹ En mikrosimuleringsmodell er en beregningsmodell som bruker data på individnivå til å simulere hvordan personer eller grupper påvirkes av ulike regler. I rapporten ble modellen brukt til å beregne hvordan alternative regler for avkortning av uføretrygd ville slå ut for arbeidsdeltakelse, inntekt etter skatt og offentlige utgifter.

2. Innflytelse i samfunnet

Spørsmålet om hvordan uføretrygd kan kombineres med arbeidsinntekt var oppe i den offentlige og politiske debatten i lang tid før rapporten ble skrevet. I årene før utredningen ble det lansert flere forslag om å endre utformingen av regelverket for kombinasjon av uføretrygd og arbeidsinntekt. Forslag om å øke fribeløpet til 1 G har vært fremmet av blant andre SV og Rødt. Andre modeller for avkortning hadde også vært behandlet politisk, blant annet forslaget fra Sysselsettingsutvalget, som ble behandlet i Stortinget i 2021. Saken hadde derfor allerede fått betydelig politisk oppmerksomhet, og behovet for et faglig grunnlag var stort.

Rapporten fikk først betydning som del av regjeringens videre behandling av saken. Den ble utarbeidet på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet etter at Stortinget hadde bedt regjeringen vurdere fribeløpet og andre endringer i regelverket. Da regjeringen fulgte opp saken i statsbudsjettet for 2025, ble rapporten brukt som faglig grunnlag for vurderingen. I Prop. 1 S (2024–2025) viste departementet til rapportens hovedfunn og beskrev at den ikke ga grunnlag for å øke fribeløpet utover dagens nivå. Rapporten fikk dermed en direkte rolle i regjeringens oppfølging av saken.

Arbeidet fikk også betydning for senere endringer i regelverket. Selv om rapporten ikke anbefalte å heve fribeløpet til 1 G, løftet den fram svakheter ved dagens ordning, blant annet at enkelte kunne få svært lave insentiver til å jobbe ved siden av trygden. Dette ble senere fulgt opp i konkrete regelendringer. I Prop. 8 L (2025–2026) ble det innført en øvre grense for reduksjon av uføretrygd mot arbeidsinntekt på 70 prosent, som var et konkret forslag i rapporten. Da fribeløpet senere ble hevet til 1 G, ble rapportens analyser også brukt i den videre utformingen av tilstøtende regler, blant annet i Prop. 62 L (2025–2026). Rapporten fikk dermed betydning både i den første vurderingen av om fribeløpet burde endres og i den senere oppfølgingen av andre deler av regelverket.

Rapporten ble også et tydelig referansepunkt i den offentlige debatten. Den ble omtalt i flere medier kort tid etter publisering, blant annet i Dagsavisen og FriFagbevegelse. Rapporten ble senere trukket fram igjen i forbindelse med statsbudsjettene for 2025 og 2026, blant annet i Fagbladet, Aftenposten og av NRK i Dagsnytt 18. I denne omtalen ble særlig rapportens hovedkonklusjon løftet fram: at dagens nivå på fribeløpet i hovedsak balanserer ulike hensyn på en tilfredsstillende måte, og at en økning kunne ha både fordeler og ulemper. Rapporten ble også brukt i uttalelser fra regjeringsrepresentanter og i stortingsbehandlingen av saken. På den måten bidro arbeidet ikke bare til interne vurderinger i departementet, men også til å gi politikere, media og offentligheten et felles faktagrunnlag i en politisk omstridt sak.

3. Referanser som bekrefter relevans og kvalitet

3.1. Artikler og rapporter

Moen, H. & Fasting, M. (2025). *Nytenkning om NAV - Forslag til løsning for økonomisk trygghet og flere i arbeid* (Civita-rapport 2025). <https://civita.no/content/uploads/2025/06/NYTENKNING-OM-NAV-Forslag-til-losning-for-okonomisk-trygghet-og-flere-i-arbeid.pdf>

Moum, K. & Schreiner, R. (2025). Hvordan følger Nasjonalbudsjettet 2026 opp langsiktige problemstillinger? *Samfunnsøkonomen*, (5). <https://www.samfunnsokonomen.no/tema/hvordan-folger-nasjonalbudsjettet-2026-opp-langsiktige-problemstillinger/>

Oslo Economics, Frischsenteret & OsloMet. (2025). *Områdegjennomgang av helse relaterte ytelser i folketrygden: Delrapport 1 – Kartlegging og oppsummering av kunnskap*. Finansdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/cd3d5bef8fb84c9e967b7edee656509e/helserelaterte-ytelser-delrapport-1.pdf>

Oslo Economics, OsloMet (Nova) og Frischsenteret. (2025). *Områdegjennomgang av helse relaterte ytelser i folketrygden: Delrapport 2 – Tiltak*. Finansdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/cd3d5bef8fb84c9e967b7edee656509e/helserelaterte-ytelser-delrapport-2.pdf>

Riksrevisjonen. (2025). *Riksrevisjonens undersøkelse av Navs innsats for å forhindre frafall fra arbeidslivet* (Dokument 3:5 (2025–2026)). <https://www.riksrevisjonen.no/contentassets/5107559be9b84498b77f829097f7db67/navs-innsats-for-a-forhindre-fracfall-fra-arbeidslivet.pdf>

Von Simson, K. & Sørbø, J. (2025, 19. juni). Hvor mye jobber de uføre? *Arbeid og velferd*, (2). <https://arbeidogvelferd.nav.no/article/2025/06/Hvor-mye-jobber-de-uf-re->

3.2. Offentlige dokumenter og høringsnotater

Meld. St. 33 (2023–2024). *En forsterket arbeidslinje – flere i jobb og færre på trygd*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-33-20232024/id3052167/?ch=3>

Meld. St. 4 (2024 – 2025). *Anmodnings- og utredningsvedtak i stortings sesjonen 2023 – 2024*. Statsministerens kontor. <https://www.regjeringen.no/contentassets/4ffb06296f2145909c6db2b1157c2bb1/no/pdfs/stm202420250004000dddpdfs.pdf>

Prop. 1 S (2024–2025). *Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20242025/id3057260/?ch=2>

Prop. 62 L (2025–2026). *Endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (oppfølging av Stortingets vedtak om økt fribeløp for uføre)*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-62-l-20252026/id3154409/?ch=3>

Prop. 8 L (2025–2026). *Endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av tiltak i forslaget til statsbudsjett for 2026 m.m.)*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-8-l-20252026/id3132077/?ch=2>

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon. (2024). *Høringsnotat fra Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon: FFOs innspill til arbeids- og sosialkomiteen, Kapittel 634 Arbeidsmarkedstiltak post 76*.

Stortinget.no. <https://www.stortinget.no/no/Hva-skjer-pa-Stortinget/Horing/horingsinnspill/?dnid=49087&h=10005176>

Torvik, R. (2026). *Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser: Uttalelse 2026*. Finansdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/780c856a11be4b79b8d933e7c5c2fb40/radgivende-utvalg-for-finanspolitiske-analyser-uttalelse-2026.pdf>

3.3. Omtale i media

Andersen, I. T. (2025, 14. november). Vil at uføre skal kunne tjene mer: – Et lite treffsikkert tiltak.

FriFagbevegelse. <https://frifagbevegelse.no/nyheter/vil-at-ufore-skal-kunne-tjene-mer--et-lite-treffsikkert-tiltak-6.158.1175489.b4dc84884d>

Asvall, H. (2024, 11. juni). *SSB-tall: Tre av fire uføretrygdete jobber ikke i det hele tatt*. NRK.

<https://www.nrk.no/norge/ssb-tall-tre-av-fire-uføretrygdete-jobber-ikke-i-det-hele-tatt-1.16956642>

Bodahl, A. (2025, 4. juni). Vil fribeløpet for uføre øke? Dette vet vi så langt. *Fagbladet*.

<https://www.fagbladet.no/nyheter/vil-fribeløpet-for-uføre-øke-dette-vet-vi-så-langt/593084> (Også publisert i Dagsavisen 8. juni 2025).

Bodahl, A. (2024, 10. oktober). Uføre som vil jobbe, får fortsatt kutt i trygda: – Skuffelsen er stor.

Dagsavisen, Innenriks. <https://www.dagsavisen.no/nyheter/uføre-som-vil-jobbe-far-fortsatt-kutt-i-trygda-skuffelsen-er-stor/5624427>

Bodahl, A. (2025, 2.april). NAV: Nå skal uføre få tjene mer uten å bli trukket i trygd. *Fagbladet*.

<https://www.fagbladet.no/nyheter/na-skal-uføre-få-tjene-mer-uten-a-bli-trukket-i-trygd/203255>

Bodahl, A. & Mortensen, Y. (2025, 15. oktober). Regjeringen følger ikke opp uføre: – Skuffende.

FriFagbevegelse. <https://frifagbevegelse.no/nyheter/regjeringen-følger-ikke-opp-uføre--skuffende-6.158.1169792.1e618be918>

NRK. (2025, 5. desember). *Deltakelse i Dagsnytt 18*. <https://tv.nrk.no/serie/dagsnytt-atten-tv/sesong/202512/episode/NNFA56120525>

Fasting, M, & Moen, H. (2025, 17. november). *Vi bør tenke nytt og helhetlig om våre velferdsordninger*.

KAI-kronikken. OsloMet – storbyuniversitetet. <https://www.oslomet.no/om/nyheter/kai-kronikken/tenke-nytt-om-vare-velferdsordninger>

Frostad, B. O. (2025, 25. november). Jeg jobber ikke litt kun fordi jeg vil tjene mest mulig. Det handler om verdighet.

FriFagbevegelse, Kronikk. <https://frifagbevegelse.no/debatt/jeg-jobber-ikke-litt-kun-fordi-jeg-vil-tjene-mest-mulig-det-handler-om-verdighet-6.490.1178017.9dfa18c15e>

Hansen, S. (2025, 15. november). Vil la uføre tjene mer – men ekspertene slakter forslaget.

Dagens.no. <https://www.dagens.no/nyheter/vil-la-uføre-tjene-mer-men-ekspertene-slakter-forslaget>

Kallestad, G. (2024, 7. juni). SSB-utredning: Uføre bør ikke tjene mer. *Dagsavisen, Politikk*.

<https://www.dagsavisen.no/nyheter/ssb-utredning-uføre-bor-ikke-tjene-mer/6769862>

Kristiansen, M. N. (2024, 21. juni). Uføre bør ikke tjene mer ved siden av trygda, ifølge SSB. *FriFagbevegelse*. <https://frifagbevegelse.no/dagsavisen/ufore-bor-ikke-tjene-mer-ved-siden-av-trygda-ifolge-ssb-6.158.1058161.d715f533bb>

Landsend, M. (2026, 10. februar). Uføre: De nye jobb-reglene. *Dagbladet*. <https://www.dagbladet.no/tema/ufore-de-nye-jobb-reglene/84194719>

Magnus, M. K. (2025, 16. oktober). Rødt hardt ut mot regjeringens håndtering av uføretrygdede. *iNyheter*. <https://inyheter.no/16/10/2025/rodt-hardt-ut-mot-regjeringens-handtering-av-uforetrygdede/>

Opdal, H. O. & Slettholm, A. (2025, 04. desember). Budsjettenigheten kan gi Norge 6400 flere uføre. *Aftenposten, Politikk*. <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/RjbVB8/ap-gaar-inn-for-aa-oeke-fribeloeper-for-ufoere-ikke-hensiktsmessig-mener-forsker>

3.4. Sosiale medier

Rapporten har vært gjenstand for debatt i sosiale medier og åpne diskusjonsgrupper for uføre, som i disse innleggene:

Facebookinnlegg. (2025, 21. oktober). *Post uten tittel i AAP-aksjonens Facebookgruppe*. <https://www.facebook.com/groups/aapaksjonen/posts/2565702553795842/>

Thoresen, E. (2024, 27. mai). *Rapporten fra SSB er kommet: Utredning av modeller for kombinasjon av arbeidsinntekt og uføretrygd*. Uføreopprørets Facebookgruppe. <https://www.facebook.com/groups/uforeopproretTM/posts/2523800267827451/>

Thoresen, E. (2024, 11. juni). *Post uten tittel i Uføreopprørets Facebookgruppe*. <https://www.facebook.com/groups/uforeopproretTM/posts/2534777020063109/>

Thoresen, E. (2025, 14. november). *Hva skal til for at forskere skal høre på de med skoen på?* AAP-aksjonens Facebookgruppe. <https://www.facebook.com/groups/aapaksjonen/posts/2589751024724328/>

4. Referanser i teksten

Myhre, A. & Vattø, T. E. (2024). Utredning av modeller for kombinasjon av arbeidsinntekt og uføretrygd. SSB. Rapport 2024/16, Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/trygd-og-stonad/artikler/utredning-av-modeller-for-kombinasjon-av-arbeidsinntekt-og-uforetrygd>

Myhre, A. (2021). Intensive and Extensive Margin Labor Supply Responses to Kinks in Disability Insurance Programs. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3914055>